

Tampereen Raitiotie Oy:n vuosi 2018

TAMPEREEN
RAITOTIE
OY

Sisältö

TAMPEREEN RAITIOTIE OY:N VUOSIKERTOMUS

Tampereen Raitiotie Oy	3
Toiminta-ajatus	3
Toimitusjohtajan katsaus	6
Toimintaympäristö	8
Henkilöstö	8
Yritysvastuu	10
Hallinto ja johtaminen	12

TILINPÄÄTÖS

Toimintakertomus	14
Tuloslaskelma	22
Tase	23
Rahoituslaskelma	24
Tilinpäätöksen liitetiedot	25
Tilinpäätöksen allekirjoitus	28
Tilintarkastuskertomus	30

Tampereen Raitiotie Oy

Tampereen Raitiotie Oy perustettiin 20.12.2016. Tampereen Raitiotie Oy keskinäisenä kiinteistöosakeyhtiönä rakennuttaa, omistaa, hallitsee, ylläpitää, huoltaa ja kehittää Tampereen kaupungin alueella sijaitsevien raitiotielinjojen raitiotieliikennettä palvelevia raiteita, huolto- ja varikkorakennuksia ja muita tiloja, rakennelmia sekä laitteita. Yhtiö voi lisäksi hankkia, omistaa, hallita ja vuokrata edellä mainittua tarkoitusta palvelevaa raitiotiekalustoa, kuten raitiovaunuja.

Uusien työntekijöiden palkkaamisen myötä yhtiön siirtyi uuteen osoitteeseen Ratapihankatu 39 C, 33100 Tampere.

Toiminta-ajatus

Tampereen Raitiotie Oy:n toiminta-ajatuksena on toimia koko raitiotiejärjestelmän palveluintegraattorina, omistajana sekä rataverkon haltijana.

Yhtiö vastaa tilaajana

- raitiotieinfrastruktuurin rakentamisesta ja ylläpidosta,
- kaluston hankinnasta ja ylläpidosta,
- radan, kaluston ja varikon järjestelmien yhteensovittamisesta
- raitiotiejärjestelmän käyttöönotosta ja turvallisuusjohtamisesta
- raitiotiejärjestelmän ylläpidosta ja toimivuudesta sekä kehittämisestä liikennöinnin aloitettua
- toimittajayhteistyöstä sekä vastaa raitiotiejärjestelmän hankinnoista.

2014

Joulukuu 2014 – kesäkuu 2015 palvelusapuolien, suunnittelijoiden ja rakennuttajien kilpailutus

2015

14.7.2015 osa 1 kehitysvaiheen allianssisopimuksen allekirjoitus

2016

7.11.2016 päätös osa 1 toteutussuunnitelman toteuttamisesta

29.11.2016 osa 1 toteutusvaiheen allianssisopimuksen allekirjoitus

20.12.2016 Tampereen Raitiotie Oy:n perustaminen

2017

Sopimus vaunutoimituksesta pantiin täytäntöön 16.10.2017 Transtech Oy:n ja Tampereen kaupungin välillä.

Yhtiön henkilökunta pääsi aloittamaan loka- marraskuun välisenä aikana.

Raitiotiehankkeen vastuiden ja velvoitteiden siirtämisestä Tampereen kaupungilta Tampereen Raitiotie Oy:lle allekirjoitettiin siirtosopimus 21.12.2017.

Kaupunginhallitus päätti 18.12.2017, että raitiotien toisen osan kehitysvaihe aloitetaan ja tilataan raitiotieallianssilta.

2018

Raitiotien osan 2; Pyynikintori–Lentävänniemi -kehitysvaiheen allianssisopimus allekirjoitettiin 22.2.2018.

Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta päätti kokouksessaan 29.8.2018 toteuttaa raitiotien liikennöinnin allianssimallina. Joukkoliikenteen palveluryhmä ja Tampereen Raitiotie Oy valmistelevat raitiotien liikennöinnin kilpailutuksen tiiviissä yhteistyössä.

Vaunun värin pääsivät valitsemaan tamperelaiset. Ensimmäisellä kierroksella, keväällä 2018, järjestettiin väriarviointi, jonka kaksi suosituinta väriä pääsivät jatkoäänestykseen. Syyskuun lopussa julkistettiin raitiovaunun ulkomuoto ja käynnistettiin lopullinen väriäänestys, jossa vaihtoehtoina oli punainen ja vaalean sininen. Tampereen päivä -tapahtumaviikonlopun yhteydessä järjestetyssä yleisöäänestyksessä annettiin yhteensä 23 578 ääntä, joista 59 % annettiin punaiselle.

Pekka Sirviö
Toimitusjohtaja

Toimitusjohtajan katsaus

Vuosi 2018 oli ensimmäinen kiivaimmista raitiotien rakentamisen vuosista. Vuoden loppuun mennessä valmista rataa oli tehtynä noin kuusi kilometriä, ja ratasähköistyksen osalta päästiin alkuun asentamalla yhteiskäyttö- ja ratajohtopylväitä valmistuneiden rataosuksien varrelle. Rataverkolle tulevista kymmenestä sähkönsyöttöasemasta jokaisen rakentamistyöt aloitettiin vuoden aikana ja niistä yksi valmistui testausvaiheeseen vuoden lopulla. Nurmiraiteen koekasvatukset ja kasvualustatyypin kokeilut tehtiin kesällä 2018 Sammonkadulla. Kokeilujen ja lumien lähdön jälkeisten havaintojen perusteella tehdään valinta Tampereelle tulevasta nurmiraidetyypistä.

Rakentamisen eteneminen näkyi konkreettisesti myös valmistuvien kohteiden myötä. Kahteen valmiiseen pysäkkirakenteeseen tehtiin vuoden lopulla alustava esteettömyyskatselmointi. Vuodelle 2018 suunnitellut rataverkon sillat saatiin pääosin valmiiksi, mukaan lukien Vackerin silta, joka ylittää valtatie numero 9. Yhteensä rataverkon silloista on valmiina puolet eli 8 kappaletta. Raitiovaunuvarikon rakentaminen saatiin todenteolla käyntiin säilytyshallin osalta heinäkuussa ja korjaamohallin osalta elokuussa 2018. Varikkorakennukset saivat vesikatot päälleen vuoden loppuun mennessä ja niiden on arvioitu valmistuvan vuoden 2020 alussa.

Raitiotieallianssi seuraa työturvallisuuden tasoa muun muassa tapaturmataajuuden mittarilla. Tapaturmataajuus ilmoitetaan sattuneiden työtapaturmien lukumääränä suhteessa miljoonaan tehtyyn työtuntiin. Tapaturmaksi lasketaan jokainen tapaturma, joka on johtanut vähintään yhden päivän sairauspoissaoloon. Raitiotieallianssin toteutusvaiheen alusta lähtien laskettu tapaturmataajuuden arvo vuoden 2018 lopussa oli 13,8. Vuoden 2018 osalta tapaturmataajuus oli 19,9. Vuonna 2018 sattui myös yksi vakava työtapaturma.

Raitiotien rakentaminen tiiviissä kaupunkiympäristössä

asettaa lukuisia turvallisuushaasteita työmaiden suunnittelulle. Työturvallisuuden sekä kolmansien osapuolien turvallisuuden varmistamiseksi turvallisuussuunnitelmien ja liikenteenohjaussuunnitelmien huolellinen laadinta sekä yhteensovitus kaupunkialueen muihin toimintoihin ovat erittäin keskeisessä roolissa hankkeella.

Turvallisuusjohtamisjärjestelmä varmistaa, että raideliikenteen turvallisuus otetaan huomioon kaikissa rataverkon suunnitteluun, rakentamiseen, kunnossapitoon ja muuhun hallinnointiin liittyvissä tehtävissä. Vuoden 2018 aikana turvallisuusjohtamisjärjestelmän rakentaminen edistyi siten, että yhtiön sisäiset toimintamallit ja turvallisuusmenettelyt sekä ohjeistukset on pääosin laadittu. Vuonna 2019 turvallisuusjohtamisjärjestelmän painopiste siirtyi raideliikenteen turvallisuustiedon hallintaan tarkoitettujen järjestelmien käyttöönottoon sekä palveluntuottajien ja raitiotiealueen läheisyydessä työskentelevien turvallisuuteen liittyviin ohjeistus- ja koulutusmenettelyihin.

Raitiovaunun muotoilu käynnistyi tammikuussa 2018 samanaikaisesti vaunun konseptisuunnittelun kanssa. Ensimmäisen vaiheen aidon kokoinen mallikappale, maketti, valmistui huhtikuussa. Makettia käytettiin vaunun tilajärjestelyjen ja toiminnollisuuden todentamiseen. Suunnittelu valmistui vaiheittain syksyyn mennessä, minkä jälkeen vaunutoimittaja käynnisti neuvottelut järjestelmätoimittajien kanssa mm. ilmastointi- ja jarrujärjestelmistä sekä materiaalitaitojen kanssa mm. istuinten verhoiluista, lattiamateriaaleista ja ulkopuolen verhoiluista. Ensimmäisen vaunun valmistus käynnistyi Otanmäen tehtaalla joulukuussa.

Vuoden 2018 aikana sovittiin myös raitiotiejärjestelmän käyttöönoton aikataulu. Kaupallinen koeliikenne on tarkoitus aloittaa 1.4.2021 ja varsinainen kaupallinen liikenne vaiheittain 9.8.2021 alkaen.

**KAUPALLINEN LIIKENNE
ON TARKOITUS ALOITTA
VAIHEITTAIN 9.8.2021
ALKAEN.**

Toimintaympäristö

Tampereen Raitiotie Oy:n toimintaympäristössä on monia tahoja ja toimijoita, jotka vaikuttavat yhtiön toimintaan. Keskeisimpänä ovat Tampereen kaupungin asukkaat, joille raitiotiejärjestelmää tehdään. Muita keskeisiä yhteistyökumppaneita ovat Tampereen kaupunki ja Tampereen joukkoliikenne.

Tampereen Raitiotie Oy muut keskeiset toimijat ovat raitiotieallianssin palveluntuottajat sekä kaluston toimittaja ja ylläpitäjä sekä muiden hankintojen toimittajat.

Yhtiön toimintaan vaikuttavia keskeisiä lakimuutoksia toimintavuonna olivat kaupunkiraideliikennelain vaatimuksien siirtäminen osaksi liikenteen palvelulakia ja raideliikennelakia sekä eduskunnan päätös uudesta tieliikennelaista.

Henkilöstö

Yhtiön toiminnan kasvaessa, henkilöstön tarve selkiytyi. Yhtiö palkkasi 1.5.2018 alkaen johdon ja hallinnon assistentin. Lisäksi johtoryhmä päätti kesäkuussa, yhtiöön palkataan kaksi projekti-insinööriä elokuun alusta alkaen.

Yhtiön henkilöstön kokonaismäärä oli tilikauden päättyessä yhdeksän henkilöä. Yhtiön henkilöstöstä 67 % oli naisia ja 33 % miehiä. Työsuhteista kahdeksan oli toistaiseksi voimassa olevia ja yksi määräaikainen.

Työhyvinvointitoiminnan tavoitteena on tukea henkilöstön terveyttä ja työssä jaksamista. Toiminnan pääpaino on ennakkoivassa työhyvinvoinnissa. Tampereen Raitiotie Oy:n henkilöstön työterveyshuollon toimintasuunnitelma on tehty yhteistyössä Pirten työterveyden kanssa ajalle 27.10.2017–31.12.2022. Uusiin toimitiloihin muuton jälkeen työfysioterapeutti kävi tekemässä työpisteillä ergonomiatarkastukset.

Elokuusta 2018 alkaen yhtiö on tarjonnut henkilöstölle virike-edun, joka on käytettävissä kulttuuri- ja liikuntapalveluihin.

Yhtiöllä on myös käytössään palkitsemisjärjestelmä koko henkilökunnalle.

Henkilöstö, takarivissä: Markus Keisala, ratapäällikkö, Niina Uolamo, projekti-insinööri, Jonna Anttila, turvallisuus- ja järjestelmäpäällikkö, Tuuli Paunonen, johdon ja hallinnon assistentti, Pekka Sirviö, toimitusjohtaja, Mari Jokinen, talous- ja hallintopäällikkö, Sari Mäkelä, viestinnän asiantuntija, Hanna Jartti, projekti-insinööri; edessä: Karita Niemenmaa, toimistoassistentti, Ali Huttunen, kalustopäällikkö

**HYVIN JOHDETTU TALOUS
LUO MAHDOLLISUUDET
YLLÄPITÄÄ JA KEHITTÄÄ
MODERNIA RAITIOTIEJÄR-
JESTELMÄÄ SEKÄ RAITIO-
VAUNUJA JA INVESTOIDA
JATKOSSA YHÄ YMPÄRISTÖ-
YSTÄVÄLLISEMPÄÄN
TEKNIikkaan.**

Yritysvastuu

Taloudellinen vastuu

Tampereen Raitiotie Oy:lle taloudellinen vastuu tarkoittaa liiketoiminnan kannattavuudesta, tehokkuudesta ja vastuullisuudesta huolehtiminen. Hyvin johdettu talous luo mahdollisuudet ylläpitää ja kehittää modernia raitiotiejärjestelmää sekä raitiovaunuja ja investoida jatkossa yhä ympäristöystävällisempään tekniikkaan. Tällä tavoin myös ympäristövaikutukset pystytään minimoimaan tulevaisuudessa.

Riskienhallinta kuuluu olennaisena osana yhtiön jatkuvuuden hallinnan ja turvallisuusjohtamisen prosesseihin sekä hanke- ja projektiokohtaiseen toimintaan ja sen valvomiseen. Hyvin hoidettu riskienhallinta vähentää ikäviä yllätyksiä, lisää taloudellista vakautta ja parantaa mahdollisuuksia arvioida kannattavuuden kehittymistä.

Yhtiö vastaa tilaajana raitiotieinfrastruktuurin rakentamisesta ja ylläpitämisestä, vastaa raitiotieinfran ja kaluston kehittämisestä ja toimittajayhteistyöstä sekä vastaa raitiotiejärjestelmän hankinnoista. Yhtiön ensisijainen tehtävä ei ole voiton tavoittelu.

Ympäristövastuu

Yhtiön ympäristövastuuseen on panostettu suosimalla kestävä kehityksen periaatteita ratkaisuihin. Yhtiön hankinnoissa painotetaan elinkaariajattelua. Hankinnoissa tarkastellaan tuotteen tai palvelun kulutuksen ja uusiokäytön sekä hävittämisen ympäristövaikutuksia. Yhtiö on järjestänyt toimitiloissaan kierrätyksen sekä panostaa sähköiseen arkistointiin ja dokumentointiin.

Joukkoliikenne on osaltaan tärkeä kaupunkirakenteen muokkaaja ja kaupunkikuvan rakentaja. Raitiotie on osa tulevaisuuden liikkumisjärjestelmää, joka edistää joukkoliikennettä sekä vähentää liikenteen päästöjä.

Sosiaalinen vastuu

Sosiaalisen vastuun perustana on oikeudenmukaisen ja turvallisen työympäristön ja hyvinvoivan työyhteisön tarjoaminen henkilöstölle. Sosiaalisen vastuun kehittämisessä Tampereen Raitiotie Oy:n tavoitteena on parantaa jatkuvasti henkilöstön työhyvinvointia, sekä hyviä toimintatapoja.

Hallinto ja johtaminen

Hallitus

Yhtiön hallitukseen kuuluu vähintään viisi ja enintään seitsemän varsinaista jäsentä. Yhtiön varsinainen yhtiökokous päätti kokouksessaan 26.4.2018 valita uudelleen hallituksen jäseniksi seuraavat henkilöt:

Asko Koskinen (puheenjohtaja)
Kari Neilimo (varapuheenjohtaja)
Kirsi Koski
Pekka Pohjoismäki
Kari Ruohonen
Elisa Saari
Jukka Terhonen.

Hallituksen toimikausi alkoi 26.4.2018 yhtiökokouksen päättyessä ja se päättyy vuoden 2019 varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä.

Yhtiökokous päätti valita tilintarkastajaksi KPMG Julkis-
hallinnon Palvelut Oy:n.

Hallitus kokoontui vuoden 2018 aikana yhdeksän kertaa. Hallituksen osallistuminen kokouksiin oli erittäin kiitettävää, prosentuaalinen osallistuminen oli 99 %.

Hallitus vieraili maaliskuussa Oulussa tutustumassa tulevan raitiovaunun puusta valmistettuun malliin, raakamaket-
tiin. Samalla matkalla hallitus teki vierailun Skóda Transtech
Oy:n tehtaalle Otanmäkeen tutustuen raitiovaunujen valmis-
tukseen.

Hallitus vieraili Saksassa, InnoTrans-messuilla syys-
kuussa 2018. InnoTrans on johtava kuljetusteknologian mes-
sutapahtuma, joka järjestetään kahden vuoden välein. Mat-
kan aikana hallitus pääsi tutustumaan esillä olevaan raitio-
vaunukalustoon, Siemensin automaattioratikkaan, info-järjes-
telmiin sekä infran ylläpitoon ja rakenteisiin.

Hallitus itsearvioi toimintaansa vuosittain.

Tarkastusvaliokunta

Tarkastusvaliokunta avustaa Tampereen Raitiotie Oy:n halli-
tusta taloudelliseen raportointiin, sisäiseen valvontaan, riski-
enhallintaan sekä niin sisäisen tarkastuksen kuin tilintarkas-
tajankin työhön liittyvissä valvontatehtävissä. Tämän lisäksi
tarkastusvaliokunnan toiminnan tarkoituksena on avustaa
hallitusta muissakin hallituksen määrittelemissä valiokunnan
toimintaan liittyvissä tehtävissä. Tarkastusvaliokunta rapor-
toi Tampereen Raitiotie Oy:n hallitukselle toimistaan ja teke-
mistään havainnoista.

Tampereen Raitiotie Oy:n hallitus valitsee keskuudestaan
kolmijäsenisen tarkastusvaliokunnan vuosittain varsinaista
yhtiökokousta seuraavassa hallituksen kokouksessa. Halli-
tus valitsee yhden tarkastusvaliokunnan jäsenistä valiokun-
nan puheenjohtajaksi.

Tarkastusvaliokunta kokoontuu vuosittain hallituksen
kokouksessa ennen tilinpäätöksen ja välitilinpäätösten
hyväksymistä, yhteensä neljä kertaa. Tarvittaessa valiokunta
voi kokoontua ylimääräisiin kokouksiin.

Hallitus päätti 15.5.2018 kokouksessaan valita tarkas-
tusvaliokunnan puheenjohtajaksi Kari Neilimon ja jäseniksi
Elisa Saarisen sekä Kari Ruohosen.

Tarkastusvaliokunta kokoontui seitsemän kertaa vuo-
den 2018 aikana. Tarkastusvaliokunnan osallistumisprosentti
vuoden 2018 kokouksissa oli 95 %.

Nimitys- ja palkitsemisvaliokunta

Nimitys- ja palkitsemisvaliokunnan tehtävänä on toimia hal-
lituksen apuna yhtiön toimitusjohtajan ja muun johdon nimi-
tys- ja palkitsemisasioiden osalta. Valiokunta myös suosittaa, val-
mistelee ja esittää hallituksen hyväksyttäväksi henkilöstön
palkitsemiseen ja palkitsemisjärjestelmiin liittyvissä asioissa.
Hallitus päätti kokouksessaan 26.6.2018 perustaa nimitys- ja
palkitsemisvaliokunnan. Valiokunnan puheenjohtajaksi valit-
tiin Kirsi Koski ja jäseniksi Pekka Pohjoismäki ja Kari Ruo-
honen.

Nimitys- ja palkitsemisvaliokunta kokoontui kaksi ker-
taa vuoden 2018 aikana. Osallistumisprosentti kokouksissa
oli 100 %.

Toimitusjohtaja ja johtoryhmä

Yhtiön toimitusjohtajana toimii Pekka Sirviö.

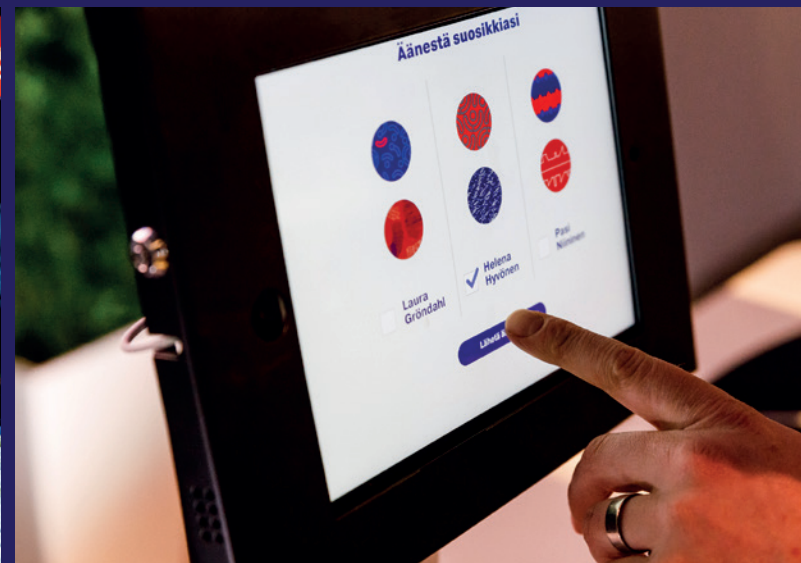
Muut johtoryhmän jäsenet 31.12.2018 päättyneellä tili-
kaudella olivat Markus Keisala (ratapäällikkö), Ali Huttunen
(kalustopäällikkö), Jonna Anttila (turvallisuus- ja järjestelmä-
päällikkö) sekä Mari Jokinen (talous- ja hallintopäällikkö).

Johtoryhmä vasemmalta: Jonna Anttila, Markus Keisala,
Pekka Sirviö (tj), Mari Jokinen, Ali Huttunen

**HALLITUS KOKOONTUI
VUODEN 2018 AIKANA
YHDEKSÄN KERTAA.**

Hallituksen jäsenet vasemmalta: Kari Neilimo (varapuheenjohtaja), Kirsi Koski, Kari Ruohonen, Pekka Pohjoismäki,
Asko Koskinen (puheenjohtaja), Elisa Saarinen ja Jukka Terhonen.

Ratikan värin
yleisöäänestyksessä
annettiin yhteensä
23 578 ääntä, joista
59 %
annettiin punaiselle.

Tilikauden tapahtumat lyhyesti

Tampereen raitiotien ensimmäisen osan rakentaminen alkoi vuoden 2017 alussa. Raitiotieallianssin toteutussuunnitelman mukaan tavoitteena on, että raitiotieinfra on valmis 31.5.2021 mennessä. Raitiotieallianssi ja Tampereen Raitiotie Oy pyrkivät siihen, että raitiotien koeajot voivat alkaa keväällä 2020. Kaupallinen raitioliikenne keskustasta Hervantaan ja Keskussairaalan alueelle on tarkoitus aloittaa vuonna 2021. Tampereen raitiotien osan 1; Hervanta–keskusta–Tays -toteutusvaiheen raitiotieallianssin kokonaistilanteen valmiusaste vuoden 2018 lopulla oli 49 %:a, laskutus 46 %:a ja projektiaikaa oli kulunut 44 %:a.

Tampereen kaupunginhallitus päätti kokouksessaan 18.12.2017 aloittaa Raitiotien osan 2 Pyynikintori–Lentävänniemi -kehitysvaiheen, mikä tilattiin Raitiotieallianssilta kokonaishintaan 2,7 milj. euroa. Osana osan 2 kehitysvaiheen kustannuksiin lisättiin 0,2 milj. euroa Lielahden pistoraiteen suunnitteluun. Raitiotien osan 2; Pyynikintori–Lentävänniemi -kehitysvaiheen allianssisopimus allekirjoitettiin 22.2.2018. Sopimuksen tilaajaosapuolena toimii Tampereen Raitiotie Oy ja palveluntuottajina NRC Finland Oy, YIT Suomi Oy sekä Pöyry Finland Oy.

Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta päätti kokouksessaan 29.8.2018 toteuttaa raitiotien liikennöinnin allianssimallina. Joukkoliikenteen palveluryhmä ja Tampereen Raitiotie Oy valmistelevat raitiotien liikennöinnin kilpailutuksen tiiviissä yhteistyössä. Juridisena hankintayksikkönä toimii toimivaltainen joukkoliikenneviranomainen, Tampereen Seudun joukkoliikenne. Tampereen Raitiotie Oy:n rooli raitiotiejärjestelmän toimivuuden varmistamisessa on keskeinen. Yhtiölle muodostuu rooli palveluintegraattorina, joka pitää huolta siitä, että raitiotiejärjestelmän eri sopimusten piirissä olevat osat pysyvät toimintakuntoisina ja koko raitiotiejärjestelmän toimintaa kehitetään kokonaisuutena.

Vaunun värin pääsivät valitsemaan tamperelaiset. Ensimmäisellä kierroksella, keväällä 2018, järjestettiin väriarvointi, jonka kaksi suosituinta väriä pääsivät jatkoäänestykseen. Syyskuun lopussa julkistettiin raitiovaunun ulkomuoto ja käynnistettiin lopullinen väriäänestys, jossa vaihtoehtoina oli punainen ja vaalean sininen. Tampereen päivä -tapahtumaviikonlopun yhteydessä järjestetyssä yleisöäänestyksessä annettiin yhteensä 23 578 ääntä, joista 59 % annettiin punaiselle.

Arvio todennäköisestä tulevaisuuden kehityksestä

Vuodet 2019 ja 2020 tulee olemaan raitiotien rakentamisen osalta kiivasta. Ennakkomaksut kalustosta ja investoinnit keskeneräisestä raitiotiejärjestelmästä tulee olemaan isoimmat menoerät. Ensimmäinen raitiovaunu toimitetaan vuoden 2020 alussa Tampereelle, jolloin saadaan testiajot

käynnistymään. Kaupallisen koeliikenteen on tarkoitus alkaa 31.5.2021, jolloin yhtiön rooli raitiotiejärjestelmän ja vaunukaluston tilaajasta siirtyy enemmän palveluintegraattorin rooliiksi.

Taloudellinen asema ja investoinnit

Tampereen kaupunki sijoitti vuonna 2016 yhtiöön kahden miljoonan euron osakepääoman.

Raitiotien ensimmäisen ja toisen osan rakentamisvaiheeseen saatava valtiontuki on 30 prosenttia hankkeen rakentamiskustannuksista, kuitenkin enintään 71 miljoonaa euroa siten, että raitiotierakentamisen 1. vaiheen osuus on enintään 55,05 miljoonaa euroa ja 2. vaiheen osuus enintään 15,95 miljoonaa euroa. Valtiontuen hakee Tampereen kaupunki ja siirtää sen rahoitusosuuksiin Tampereen Raitiotie Oy:lle.

Tampereen Raitiotie Oy on hakenut Kuntarahoituksesta päätöksen 155 miljoonan euron lainamäärälle. Euroopan investointipankki (EIP) tukee kestävästä liikkumista edistäviä liikennehankkeita ja on myöntänyt Tampereen kaupungille 150 miljoonan euron lainan raitiotien ensimmäisen osan rakentamiseen.

Päätös raitiotierakentamisen osan 1 toteutusvaiheen valtionavustuksesta on saatu 8.1.2018. Raitiotierakentamisen ensimmäisen osan kehitysvaiheeseen saatiin valtiontukea 3,06 miljoonaa euroa. Kehitysvaiheen kustannuksen olivat 10,5 miljoonaa euroa. Lisäksi raitiotierakentamisen osan 2 kehitysvaiheen arviolta 2,9 miljoonan euron kustannuksiin on tarkoitus hakea erikseen valtiontukea 30 %, tuen hakee Tampereen kaupunki.

Kehitysvaiheen aikana Raitiotieallianssin raitiotierakentamisen osalle 1 on määritetty kokonaiskustannusarvio 238,8 miljoonaa euroa, joka muodostuu

- osan 1 kehitysvaiheen kustannuksista, 10,5 milj. euroa
- osan 1 toteutusvaiheen kustannuksista, joita ovat allianssin palveluntuottajia sitova tavoitekustannus, 219,0 milj. euroa
- tilaajan hankinnat allianssiin, 4,2 milj. euroa
- tilaajan riskivaraus allianssihankinnassa, 3,2 milj. euroa
- bonuspoolin budjettivaraus, 1,875 milj. euro

Bonuspooli on kannustinjärjestelmä, joka määrittelee palveluntuottajille urakasta jaettavan bonuksen tai sanktion määrän. Kannustinjärjestelmän tarkoituksena on ohjata allianssia sitoutumaan yhteisiin tavoitteisiin. Onnistuminen tuottaa palveluntuottajille bonusta ja tilaajalle tavoitteiden mukaista arvoa. Raitiotierakentamisen osan 1 bonuspoolin suuruus on 3,75 miljoonaa euroa. Budjettivaruksessa on arvioitu, että bonuspoolista toteutuu 50 %.

Tavoitekustannus on laskettu 8/2016 hintatasossa. Allianssin tavoitekustannukseen vaikuttavat rakennusalan ja rakennusmateriaalien yleiset kustannusmuutokset, jotka ovat allianssisopimuksessa sidottu osaindekseihin. Tavoitekustannukseen tehdään indeksitarkastus neljännesvuositain, jolloin tavoitekustannus joko laskee tai nousee. Indeksimuutokset eivät sisälly alkuperäiseen kustannusarvioon.

**ENSIMMÄINEN RAITIO-
VAUNU TOIMITETAAN
VUODEN 2020 ALUSSA
TAMPEREELLE, JOLLOIN
SAADAAN TESTIAJOT
KÄYNNISTYMÄÄN.**

Raitiotiehen aktivoitavia menoja ei ole sisällytetty valtuuston päättämään tavoitekustannukseen. Näitä ovat muun muassa aktivoitavat rakentamisen aikaiset korot sekä palkat.

Kaupunki teki 16.10.2017 sopimuksen vaunukaluston hankinnasta Škoda Transtech Oy:n kanssa. Raitiotiehankeen vastuiden ja velvoitteiden siirtämisestä Tampereen kaupungilta Tampereen Raitiotie Oy:lle tehtiin siirtosopimus, joka hyväksyttiin kaupunginhallituksessa 20.11.2017. Siirtosopimuksen mukaisesti Tampereen Raitiotie Oy vastaa vaunuhankinnasta.

Tampereen Raitiotie Oy on tilannut 19 ForCity Smart Artic X34 vaunua. Lisäksi yhtiöllä on kaluston ylläpitosopimus 10 vuotta (optiot 10+10 vuotta). Vaunukaluston muotoilusta vastaa Idis Design Oy. Ensimmäisen vaunun valmistus alkaa vuoden 2018 lopussa ja toimitus Tampereelle vuoden 2020 alussa. Loput 18 vaunua toimitetaan vuoden 2020 syyskuun ja vuoden 2021 toukokuun välillä. Vaunuhankinnan kustannus on noin 80 miljoonaa sisältäen muun muassa vaihto- ja varaosat.

Investoinnit

Yhtiön tilikauden investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin olivat 76,86 miljoonaa euroa. Pääosa investoinneista kohdistui ennakomaksuihin raitiovaunuista ja keskeneneräisestä raitiotieinfrastruktuurista.

Muut kulut

Tampereen Raitiotie Oy:n tilikauden toteutuneet liiketoiminnan muut kulut olivat noin 708 000 euroa koostuen pääosin asiantuntijakonsultoinnista ja maa-aluevuokrista.

Tulospalkkiot

Hyvästä suoriutumisesta palkitaan tulospalkkiolla, systemaattisella kertapalkkiojärjestelmällä ja palkankorotusten systemaattisella allokoinnilla suoriutumisen mukaan. Toimintajohtaja ja henkilökunta palkitaan yhteisistä saavutuksista pitkän aikavälin ohjelmasta ja pääsääntöisesti henkilötason saavutuksissa vuositasen ohjelmassa.

Palkkiomahdollisuudet ovat n. 14 % vuosipalkasta, joista noin 50 % pitkän aikavälin tavoitteissa ja noin 50 % vuositaavoitteissa. Palkkiomahdollisuus on suhteellisesti sama kaikilla. Lyhyen aikavälin kannustinohjelman ansaintajako on yksi kalenterivuosi ja palkkiot maksetaan rahana kerran vuodessa. Palkkioperusteet ja niiden painotukset sekä käytettävät mittarit ja niiden tavoitearvot määritellään ja vahvistetaan joka vuosi erikseen. Pitkän ajan kannustin on 10/2017 - 06/2021: 25 % vuosipalkasta.

Toimitusjohtajan ja henkilökunnan palkitseminen vuonna 2018

Vuosi	Tulospalkkiot
2018	15 931

Riskien hallinta sekä sisäinen valvonta

Tampereen Raitiotie Oy:n riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa yhtiön strategisten, toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttaminen sekä tukea yhtiön kaikkien toimintojen johtamista ja operatiivista toimintaa. Riskienhallinta kuuluu olennaisena osana yhtiön jatkuvuuden hallinnan ja turvallisuusjohtamisen prosesseihin sekä hanke- ja projekti-kohtaiseen toimintaan ja sen valvomiseen. Riskienhallinta on osa yhtiön sisäistä valvontaa.

Yhtiössä tehdään kaksi kertaa vuodessa riskien laajempi kartoittaminen koko yrityksen toiminnan osalta. Riskejä käsitellään kuukausittain yhtiön johtoryhmässä. Lisäksi hankintoihin liittyviä riskejä käsitellään hankintojen seurantakokouksissa sekä erillisissä riskienhallintapalaverissa. Tampereen Raitiotie Oy:n hallitus on määritellyt, että hallituksen tarkastusvaliokunta valvoo yhtiön sisäistä tarkastusta ja riskienhallintaa sekä niiden tuloksellisuutta. Lisäksi tilintarkastaja suorittaa sisäisessä valvonnassa tilintarkastukseen liittyvät tehtävät. Tämän ohella yhtiötä ohjaavat kaupungin omistajaohjeistukset.

Tampereen Raitiotie Oy:n keskeisimmät riskit liittyivät hankintoihin ja niiden taloudellisten, toiminnallisten ja teknisten osakokonaisuuksien hallintaan, palveluntuottajien ja alihankinnan käyttöön, sopimusten hallintaan sekä yhtiön ja koko raitiotiehankkeen imago- ja riskienhallintaan.

Hankintoihin liittyviä kysymyksiä ja niiden riskejä hallitaan seuraamalla ja valvomalla hankkeiden etenemistä sekä osallistamalla hankkeiden merkittävimpien teknisten ja toiminnallisten kysymysten ratkaisemiseen yhdessä palveluntuottajien kanssa.

Sopimustenhallintaan liittyviä riskejä hallitaan kehittämällä sopimustenhallintamenettelyitä, allokoimalla aikaa sopimusten laadintaprosesseihin sekä riskiperusteisesti kohdennetuilla sopimuskatselmuksilla.

Tarvittaessa teknisten ja toiminnallisten sekä sopimusriskien hallitsemiseksi hankitaan asiantuntijuutta yhtiön ulkopuolelta. Erityisenä huomiona on ollut ja tulee jatkossa yhä painavammin olemaan raitiotiejärjestelmän käyttöönottoon liittyvät aikataulu-, kustannus- ja turvallisuusriskit.

Yhtiön rahoituksen osalta lainojen korot on lähes kokonaan korkosuojusta. Rakennusvaiheen osan 1 tavoitekustannus on määritetty 8/2016 hintatasoon. Allianssin kehitysvaiheessa on päätetty sitoa tulevat kustannusmuutokset osaindeksihin. Allianssin tavoitekustannusta tarkastetaan 1–4 kertaa vuodessa tai suurimpien hankintojen yhteydessä vastaamaan indeksimuutoksia, jolloin tavoitekustannus joko laskee tai nousee. Indeksien mukanaan tuoma mahdollinen tavoitekustannuksen lasku tai kasvu ei ole mukana kaupunginvaltuuston päätöksen kokonaissummassa. Kaikki allianssin osapuolet ovat sitoutuneet rakentamisvaiheen 1 tavoitekustannusten saavuttamiseen. Indeksiin perustuvien kustannusmuutosten riskit ja hyödyt ovat Tampereen Raitiotie Oy:llä.

Tampereen kaupungin sisäinen tarkastus teki Tampereen Raitiotie Oy:lle tarkastuksen, jonka tarkastuskohteena oli Tampereen raitiotiehankkeen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen arviointi. Lisäksi Tampereen kaupungin tarkastuslautakunta teki arvion Tampereen kaupungin raitiotien kehitysohjelmaan ja Tampereen Raitiotie Oy:hyn.

Toimintakaudella käynnistyi myös sisäisen tarkastuksen prosessit yhtiön toiminnan hyvän hallintotavan ja riskienhallinnan käytäntöjen varmistamiseksi sekä kehittämiseksi.

Osakkeet ja omistajat

Tampereen Raitiotie Oy on keskinäinen kiinteistöosakeyhtiö ja se kuuluu Tampereen kaupungin konserniin. Yhtiö on 100 %:sti Tampereen kaupungin omistama tytäryhtiö.

Yhtiön osakkeiden kokonaismäärä 31.12.2018 oli 2 000 osaketta. Osakemäärä muodostuu kahdenlaisista osakkeista. A-osakkeet oikeuttavat hallitsemaan Tampereen kaupungin alueella sijaitsevia raiteita ja niihin liittyviä tiloja, rakennuksia ja muita raitiolinjoihin liittyviä rakennelmia. V-osakkeet oikeuttavat hallitsemaan Tampereen kaupungin alueella sijaitsevaa raitiovaunuvarikkoa ja siihen liittyviä tiloja, rakennelmia sekä laitteita. A-osakkeiden määrä oli 1 720 kappaletta ja V-osakkeiden määrä oli 280 kappaletta 31.12.2018.

Voittovarojen käyttö

Yhtiöllä ei ole voitonjakokelpoisia varoja 31.12.18 tilinpäätöksessä. Tilikauden voitto on 11.103,98 euroa. Yhtiön taloudellisessa tilanteessa ei tilikauden päättymisen jälkeen ole tapahtunut olennaisia muutoksia, eikä myöskään OYL 13:2:iin perustuva maksukykyisyysarvio vaikuta voitonjakokelpoisten varojen määrään.

Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle varojen käyttämistä seuraavasti:

Yhtiön tilikauden tulos 11.103,98 euroa kirjataan edellisten voittovarojen tilille ja että osinkoa ei jaeta.

Tilikauden jälkeiset tapahtumat

Raitiovaunun suunnittelu jatkuu alkuvuoden 2019 samanaikaisesti järjestelmä- ja materiaalihankintojen kanssa. Suunnittelun ja muotoilun todentamisessa käytettävä ns. tarkka maketti, eli aidon kokoinen mallikappale, esiteltiin Tampere-talolla helmikuussa. Ensimmäinen vaunu valmistuu tehdasteihin vuoden loppuun mennessä ja toimitetaan Tampereelle heti vuodenvaihteen jälkeen tammikuussa 2020.

Raitiotieallianssin rakentamisolosuhteissa tehtävistä osaluovutuksista alkaen rakenteet siirtyvät raitiotien ylläpitäjän kunnossapitovastuulle. Tampereen Raitiotie Oy, NRC Finland Oy ja YIT Suomi Oy allekirjoitti Tampereen raitiotien kunnossapitoallianssisopimuksen 12.2.2019. Kyseessä on rakentamisen allianssisopimuksen optio. Kunnossapitoallianssin sopimuskauti on 12.2.2019–31.5.2029, joka jakautuu touko-

kuun lopussa 2022 päättyvään kehitysvaiheeseen ja sen jälkeen erikseen tilattaviin kaksivuotisiin kunnossapitopaketteihin.

Kilpailutettava liikennöinti perustuu palveluallianssisopimukseen. Palveluallianssissa liikennöitsijä ja tilaaja suunnittelevat niin sanotussa kehitysvaiheessa liikennöintiä yhteisellä organisaatiolla. Varsinaisen kilpailutuksen tekee Tampereen joukkoliikenne ja Tampereen Raitiotie Oy toimii allianssisopimuksessa palveluintegraattorina. Liikennöitsijän kilpailutus on neuvotteluvaiheessa ja mukana on kolme tarjoajaa. Päätös liikennöitsijästä tehdään aikaisintaan vuoden 2019 huhtikuun lopussa.

Tampereen Raitiotie Oy:n tehtäväksi on kaupunkikonsernissa sovittu sekä raitiotie- että bussipysäkkikatosten hankinta- ja ylläpitokilpailutus. Kilpailutus on käynnissä ja päätös hankinnasta tehdään vuoden 2019 toukokuussa.

Oikeudenkäynnit

Tampereen Raitiotie Oy haki verohallinnolta tuloverotuksen ennakkoratkaisua siihen, sovelletaanko yhtiön verotuksessa Infran ja Varikon osalta tuloverolain 53 §:n 1 mom. 2 kohtaa. Verohallinto antoi kielteisen ennakkoratkaisun ja yhtiö teki valituksen Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen. Hämeenlinnan Hallinto-oikeus piti kannan ennallaan. Tampereen Raitiotie Oy valitti asiasta Korkeimpaan Hallinto-oikeuteen. Asian käsittely on vielä kesken. Korkeimman Hallinto-oikeuden päätöksellä voi olla taloudellisia vaikutuksia tuloverotuksen ja arvonlisäverotuksen näkökulmasta, mutta niiden arviointi tarkemmin on vielä hankalaa.

RAITIOTIEALLIANSSIN TOTEUTUSSUUNNITELMAN MUKAAN TAVOITTEENA ON, ETTÄ RAITIOTIEINFRA ON VALMIS 31.5.2021 MENNESSÄ.

Tuloslaskelma

	1.1.2018–31.12.2018		20.12.2016–31.12.2017	
LIKEVAIHTO	1 264 689,34		477 330,71	
Valmistus omaan käyttöön	228 086,04		41 262,38	
Liiketoiminnan muut tuotot	0,00		272,73	
Materiaalit ja palvelut				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ulkopuoliset palvelut	0,00	0,00	-695,58	-695,58
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-607 713,07		-154 572,22	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-94 710,97		-23 717,09	
Muut henkilösivukulut	-11 388,68	-713 812,72	-3 281,82	-181 571,13
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-19 754,34	-19 754,34	-11 797,29	-11 797,29
Liiketoiminnan muut kulut	-708 366,15		-434 248,88	
LIIKEVOITTO (-TAPPIO)	50 842,17		-109 447,06	
Rahoitustuotot ja -kulut				
Muut korko- ja rahoitustuotot				
Saman konsernin yrityksiltä	30 335,16	34 320,39	87 726,89	87 726,89
Muilta	3 985,23		0,00	
Korkokulut ja muut rahoituskulut				
Saman konsernin yrityksille	-14 980,95		0,00	
Muille (-)	-59 077,63	-74 058,58	0,00	0,00
VOITTO (TAPPIO) ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA JA VEROJA	11 103,98		-21 720,17	
Tuloverot				
Tilikauden verot (-)	0,00		0,00	
TILIKAUDEN VOITTO (TAPPIO)	11 103,98		-21 720,17	

Tase

Vastaavaa	31.12.2018		31.12.2017	
PYSYVÄT VASTAAVAT				
Aineettomat hyödykkeet	77 848,36		87 198,36	
Aineelliset hyödykkeet	117 126 270,74		40 254 492,49	
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	117 204 119,10		40 341 690,85	
VAIHTUVAT VASTAAVAT				
Pitkäaikaiset saamiset				
Muut saamiset	21 129,60	21 129,60	0,00	0,00
Lyhytaikaiset saamiset				
Myyntisaamiset	915 807,97		0,00	
Saamiset kunnalta	22 551 134,14		28 183 686,06	
Muut saamiset	3 939 450,23		14 441 735,81	
Siirtosaamiset	106 989,82	27 513 382,16	6 274 556,67	48 899 978,54
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	27 534 511,76		48 899 978,54	
Vastaavaa yhteensä	144 738 630,86		89 241 669,39	

Vastattavaa	31.12.2018		31.12.2017	
OMA PÄÄOMA				
Osakepääoma	2 000 000,00		2 000 000,00	
Edellisten tilikausien voitto (tappio)	-21 720,17		0,00	
Tilikauden voitto (tappio)	11 103,98		-21 720,17	
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	1 989 383,81		1 978 279,83	
VIERAS PÄÄOMA				
Pitkäaikainen				
Lainat	125 000 000,00		80 000 000,00	
Lyhytaikainen				
Ostovelat	9 464 478,04		7 062 160,22	
Muut velat	283 074,28		11 952,46	
Siirtovelat	8 001 694,73	17 749 247,05	189 276,88	7 263 389,56
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	142 749 247,05		87 263 389,56	
Vastattavaa yhteensä	144 738 630,86		89 241 669,39	

Epäsuora rahoituslaskelma

	1.1.2018–31.12.2018	20.12.2016–31.12.2017
Liiketoiminnan rahavirta:		
Voitto (tappio) ennen veroja (+/–)	11 103,98	-21 720,17
Oikaisut liikevoittoon (+/–):		
Suunnitelman mukaiset poistot	19 754,34	11 797,29
Rahoitustuotot ja -kulut	39 738,19	0,00
Rahavirta ennen käyttöpääoman muutosta	70 596,51	-9 922,88
Käyttöpääoman muutos:		
Lyhytaikaisten korottomien liikesaamisten lisäys/vähennys	-4 267 085,14	-20 716 292,48
Lyhytaikaisten korottomien velkojen lisäys/vähennys	12 620 231,69	135 387,75
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	8 423 743,06	-20 590 827,61
Konsernitilisaamisten lisäys/vähennys	25 632 551,92	-28 183 686,06
Maksetut korot ja maksut muista liiketoiminnan rahoituskuluista	-74 058,58	0,00
Saadut korot liiketoiminnasta	34 320,39	0,00
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA	34 016 556,79	-48 774 513,67
Investointien rahavirta:		
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin (–)	-79 016 556,79	-33 225 486,33
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-79 016 556,79	-33 225 486,33
Rahoituksen rahavirta:		
Oman pääoman muutokset	0,00	2 000 000,00
Pitkäaikaisten lainojen nostot	45 000 000,00	80 000 000,00
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	45 000 000,00	82 000 000,00
Rahavarojen muutos, lisäys (+) / vähennys (–)	0,00	0,00
RAHAVARAT TILIKAUDEN ALUSSA	0,00	0,00
RAHAVARAT TILIKAUDEN LOPUSSA	0,00	0,00

Tilinpäätöksen laadintaperiaatteet

Perustiedot
”Tampereen Raitiotie Oy
2802791-8
Kotipaikka: Tampere

Ratapihankatu 39 C
33100 Tampere

Tilikausi 1.1.–31.12.2018

Tasekirja on säilytettävä vähintään 10 vuotta tilikauden päättymisestä, eli 31.12.2028 asti.

Tilikauden tositeaineisto on säilytettävä vähintään 6 vuotta sen vuoden lopusta, jona tilikausi on päättynyt, eli 31.12.2024 asti.

Tampereen kaupunki (0211675-2) on Tampereen Raitiotie Oy:n emoyhtiö. Tampereen Raitiotie Oy:n tilinpäätös yhdistellään Tampereen kaupungin tilinpäätökseen. Tampe-reen kaupungin tilinpäätöksen jäljennös on nähtävissä osoitteessa Aleksis Kiven katu 14–16, 33100 Tampere.

Tieto tilinpäätöksen laatimisessa käytetystä säännöstöstä

Tilinpäätös on laadittu valtioneuvoston asetuksen pien- ja mikroyrityksen tilinpäätök- sistä esitettävistä tiedoista säädettyjen 2 ja 3 lukujen pienyrittysäännöstöä noudattaen.

Arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Pysyvien vastaavien arvostaminen

Aineettomat käyttöomaisuushyödykkeet

Aineettomien käyttöomaisuushyödykkeiden poistomenetelmä on tasapoisto.

Tietokoneohjelmistojen käyttöoikeudet 10 vuotta

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet on arvostettu alun perin hankintamenoon. Han- kintamenoon sisällytetään myös välittömästi käyttöomaisuushyödykkeen hankinnasta johtuneet menot.

Koneet ja kalusto 25 % menojäännöspoisto (EVL 30§)

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Tilikaudet eivät ole täysin vertailukelpoisia. Edellisen tilikauden pituus oli kalenteri- vuoden yli. Lisäksi yhtiön toiminta pääsi alkamaan varsinaisesti vuoden 2018 aikana. Edellisellä tilikaudella rahoituslaskelmassa valmiusastetta koskevat siirtosaamiset ja -velat on jätetty oikaisematta pysyviin vastaaviin. Tältä osin vertailutietoa on muutettu.

Tuloslaskelman liitetiedot

Henkilöstöä koskevat liitetiedot

Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana oli 8. Yhtiön henkilöstökulut olivat 713 812,72 euroa tilikaudella, josta johdon palkkojen ja palkkioiden osuus oli 221 868,26 euroa.

	31.12.2018	31.12.2017
OMA PÄÄOMA		
Sidottu oma pääoma		
Osakepääoma 01.01	2 000 000,00	2 000 000,00
Osakepääoma 31.12	2 000 000,00	2 000 000,00
Sidottu oma pääoma yhteensä	2 000 000,00	2 000 000,00
Vapaa oma pääoma		
Voitto edellisiltä tilikausilta 31.12.	-21 720,17	0,00
Tilikauden voitto/tappio	11 103,98	-21 720,17
Vapaa oma pääoma yhteensä	-10 616,19	-21 720,17
Oma pääoma yhteensä	1 989 383,81	1 978 279,83

TASEEN VASTATTAVIEN LIITETIEDOT		
Velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua		
	31.12.2018	31.12.2017
Lainat rahoituslaitoksilta	110 096 140,00	71 057 676,00
	110 096 140,00	71 057 676,00

VAKUUKSET JA VASTUUSITOUMUKSET		
Leasingsopimuksista maksettavat määrät		
	31.12.2018	31.12.2017
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	1 841,08	1 478,92
Myöhemmin maksettavat	1 841,08	2 957,84
	3 682,16	4 436,76

Muut vastuusitoumukset

Yhtiöllä on toimitiloistaan yksi toistaiseksi voimassaoleva vuokrasopimus, mikä on irtisanottu päättyväksi 30.4.2019. Lisäksi yhtiöllä on uusista toimitiloistaan määräaikainen vuokrasopimus 30.4.2021 asti.

TOIMITILOJEN VUOKRAVASTUUT	31.12.2018	31.12.2017
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	77 253,68	24 000,00
Myöhemmin maksettavat	122 342,62	0,00
Yhteensä	199 569,30	24 000,00

Yhtiöllä on 11 vuokrasopimusta maa-alueista. Kuusi sopimusta on voimassa vuoteen 2047 asti. Kolme sopimusta on voimassa vuoteen 2048 saakka ja yksi sopimus vuoteen 2057 asti. Yksi sopimus on irtisanottavissa kuuden kuukauden irtisanomisajalla.

MAA-ALUEIDEN VUOKRAVASTUUT	31.12.2018	31.12.2017
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	95 619,32	93 685,64
Myöhemmin maksettavat	3 515 647,16	2 682 761,35
Yhteensä	3 611 266,47	2 776 446,99

KONSERNILIMIITTI	31.12.2018	31.12.2017
myönnetty limiitti	10 000 000,00	10 000 000,00
	10 000 000,00	10 000 000,00
	31.12.2018	31.12.2017
käytetty limiitti	0,00	0,00
	0,00	0,00

Lisäksi yhtiö on sitoutunut 10 vuoden vaunukaluston kunnossapitosopimukseen. Sopimuksen arvoa arvioidaan tarkemmalla tasolla vuonna 2020.

Yhtiöllä on yritysikiinnityksiä yhteisarvoltaan 380 miljoonaa euroa. Yhtiö on pantannut hakemansa yritysikiinnitykset, yhteisarvoltaan 380 miljoonaa euroa, Tampereen kaupungille.

Suojaavien ja suojattavien varojen ja velkojen liitetiedot

Yhtiöllä on yksi pankin kanssa solmittu koronvaihtosopimus, joka tulee voimaan 31.12.2020. Koronvaihtosopimuksen päättämispäivä on 31.12.2035.

Tällä sopimuksilla suojataan tuleviin investointeihin liittyviä lainoja. Johdannaisella vaihtuvakorkoinen laina vaihdetaan kiinteäkorkoiseksi.

Koronvaihtosopimuksessa on käytössä valinnainen ennenaikainen eräännyttäminen. Arvostukseen käytetään vastapuolen vahvistamaa markkina-arvoa raportointihetkeltä.

Tulevaisuudessa voimaan tuleva koronvaihtosopimus	31.12.2018	31.12.2017
Käypä arvo	-7 903 279,00	-4 025 137,00
Kohde-etuuden arvo	155 000 000,00	155 000 000,00

Tilinpäätöksen allekirjoitukset

Tampereella, . päivänä kuuta 2019

Asko Koskinen
Hallituksen puheenjohtaja

Kari Neilimo
Hallituksen varapuheenjohtaja

Kirsi Koski
Hallituksen jäsen

Kari Ruuhonen
Hallituksen jäsen

Pekka Pohjoismäki
Hallituksen jäsen

Elisa Saarinen
Hallituksen jäsen

Jukka Terhonen
Hallituksen jäsen

Pekka Sirviö
Toimitusjohtaja

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Tampereella, . päivänä kuuta 2019

KPMG Oy Ab, tilintarkastusyhteisö

Assi Lintula
KHT

LUETTELO KIRJANPITOKIRJOISTA JA TOSITTEIDEN LAJEISTA SEKÄ SÄILYTYSTAVOISTA		
Pääkirja		sähköisenä
Päiväkirja		sähköisenä
Pankkitositteet	tositelaji 6A	sähköisenä
Käyttöomaisuuskirjaukset	tositelaji AA	sähköisenä
Poistokirjaukset	tositelaji AF	
Ostolaskut	tositelaji KR	sähköisenä
Muistiotositteet	tositelaji SA	sähköisenä
Tilinpäätöstapahtumatositteet	tositelaji ZC ja ZG	sähköisenä
Maksukirjaustositteet	tositelaji ZP	sähköisenä
Palkkakirjanpito tositteineen	tositelaji 6D	sähköisenä
Ostoreskontraerittelyt		sähköisenä
Myyntireskontraerittelyt		sähköisenä
Käyttöomaisuuskirjanpidon erittelyt		sähköisenä
Liitetietositteet	tositelaji LT	sähköisenä

Sähköisessä muodossa KTM:n päätöksen 47/1998 mukaisesti arkistoitava kirjanpitoaineisto on tallennettuna yhtiön kirjanpitoa Tampereen kaupungin puolesta hoitavan Monetra Pirkanmaa Oy:n palvelimella, joka sijaitsee Tampereella. Muu kirjanpitoaineisto säilytetään yhtiön toimitiloissa.

Tilintarkastuskertomus

Tampereen Raitiotie Oy:n yhtiökokoukselle

KPMG Oy Ab
Hämeenkatu 9, 4.krs
33100 TAMPERE
Puhelin 020 760 3000
www.kpmg.fi

Tampereen Raitiotie Oy
Tilintarkastuskertomus
tilikaudelta
1.1.-31.12.2018

Tilinpäätöksen tilintarkastus

Lausunto

Olemme tilintarkastaneet Tampereen Raitiotie Oy:n (y-tunnus 2802791-8) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2018. Tilinpäätös sisältää taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan yhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Lausunnon perustelut

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiamme kuvataan tarkemmin kohdassa Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa. Olemme riippumattomia yhtiöstä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme. Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntonamme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen ja toimitusjohtajan velvollisuudet

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä.

Hallitus ja toimitusjohtaja ovat tilinpäätöstä laatiessaan velvollisia arvioimaan yhtiön kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuviissa tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu

toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos yhtiö aiotaan purkaa tai sen toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntonamme. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyyskyä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- Tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisuuden riskit, suunnittelemme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausuntonamme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, vääräntämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.

- Muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon yhtiön sisäisen valvonnan tehokkuudesta.

- Arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.

- Teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ja toimitusjohtajan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä yhtiön kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksessamme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitetäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntonamme. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei yhtiö pysty jatkamaan toimintaansa.

- Arvioimme tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.

Kommunikoidemme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnitellusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

Muut raportointivelvoitteet

Muu informaatio

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomuksen. Tilinpäätöstä koskeva lausuntonamme ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenamme on lukea muu informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdessämme arvioida,

onko muu informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suoritettaessa hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä.

Velvollisuutenamme on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Lausuntonamme esitämme, että toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia ja että toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Jos teemme suorittamamme työn perusteella johtopäätöksen, että toimintakertomuksessa on olennainen virheellisyys, meidän on raportoitava tästä seikasta. Meillä ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Tampereella 5. huhtikuuta 2019

KPMG OY AB

Assi Lintula
KHT

**TAMPEREEN
RAITOTIE
OY**